

Ю. О. Якимов,
аспірант, Національний університет державної податкової служби України

ОСНОВНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА КОНСТРУКТИВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ

У статті конкретизовані основні теоретичні положення та конструктивні принципи обліку власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями. Зокрема, виділено сутність та особливості формування власного капіталу; надано характеристику іноземних інвестицій як облікової категорії власного капіталу; конкретизовано теоретичні положення та конструктивні принципи обліку власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями. Отримані результати створюють перспективи адаптації сучасних підприємств з іноземними інвестиціями до потреб міжнародних ринків капіталу, за допомогою створення таких систем обліку власного капіталу, що забезпечують належний облік іноземних інвестицій.

In article are concretized the basic theoretical positions and constructive principles of the account of own capital at the enterprises with foreign investments

Namely: is allocated the essence and features of formation of own capital; is resulted the characteristic of foreign investments, as registration category of own capital; are concretized theoretical positions and constructive principles of the account of own capital at the enterprises with foreign investments. The obtained results make the prospects of adaptation of modern enterprises with foreign investments to the needs of international capital markets through the creation of such systems taking into account equity, which provide a proper accounting of foreign investment.

Ключові слова: власний капітал; іноземні інвестиції; внески засновників; статутний капітал; додатковий капітал; нерозподілений прибуток; вилучений капітал.

Key words: equity, foreign investments, contributions of its founders, the authorized capital, additional capital, retained earnings, capital withdrawn.

ПОСТАНОВА ПРОБЛЕМИ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ НАЙВАЖЛИВІШИМИ НАУКОВИМИ ТА ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Іноземні інвестиції є необхідним структурним елементом, здатним забезпечити зростання сучасної ринкової економіки. При цьому основною формою їх залучення у останні роки є формування підприємств корпоративного типу, іноземна інвестиція в статутному капіталі яких становить не менше 10 % (тобто підприємств з іноземними інвестиціями). Так, нами встановлено, що станом на 2010 р. у загальному обсязі інвестицій у власний капітал частка інвестування у підприємства з іноземними інвестиціями склала: у Харківській області — 91 %; у Сумській — 94%; у Вінницькій — 81 %; у Рівненській — 78 %; у Донецькій — 97 % та ін.

Наявність іноземних інвестицій у капіталі вітчизняних підприємств вимагає високого рівня довіри між зару-

бжним інвестором, безпосереднім керівництвом об'єкта інвестування та відповідно підвищує значущість система обліку власного капіталу. Що пов'язане з багатьма факторами, наприклад, з недосконалістю: нормативно-правової бази обліку власного капіталу (відсутністю обмежень частки статті нерозподіленого прибутку у власному капіталі підприємства, прив'язкою величини резервного капіталу до розміру зареєстрованого статутного капіталу та ін.); системи внутрішнього контролю (на більшості підприємств контроль з боку управлінського персоналу здійснюється несистематично, а незалежний контроль з боку власників відсутній). Отже, пріоритетними є питання забезпечення вірогідності, прозорості складу і змісту інформації щодо власного капіталу підприємства, що потребують фундаментального дослідження теоретичних положень та конструктивних принципів обліку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

На сьогодні теоретичні положення з обліку власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями висвітлені у науковій літературі досить обмежено.

Так, у праці Собко В.В. "Бухгалтерський облік капіталу підприємства (власності, пасивів)" (2006 р.) надано достатньо ґрунтовний опис особливостей формування власного капіталу та основних понять у визначеній площині (додаткового капіталу, статутного капіталу, страхового капіталу та ін.) [9]. Окремі аспекти цього питання розглянуті Бойко Р.В. у дослідженні "Облік і аудит інвестицій" (2005 р.), де зроблені спроби характеристики інвестицій як необхідної категорії обліку [1]. Цінними є також наукові розробки Дмитренко А.В. у праці "Бухгалтерський та податковий облік внесків до статутного капіталу спільних підприємств" (2010 р.), де охарактеризовані основні положення щодо сутності обліку власного капіталу для підприємств з іноземними інвестиціями, викладені його завдання та загальні особливості, у площині обліку статутного капіталу. Також авторкою акцентовано увагу на сутність та проблемні аспекти іноземних інвестицій, у формі майнових внесків [3].

Щодо загальних теоретичних положень з обліку власного капіталу — вони отримали розвиток у працях таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як Ловінська Л.Г., Жилкіна Л.В., Голенко О.М. [5], Жадько К.С., Семенюта В.В., Олійник Л.Ш. [4] та ін.

Втім, слід зазначити, що у сучасній науковій літературі не приділено достатньої уваги безпосередній конкретизації теоретичних положень обліку власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями. Зокрема, аналізу сутності власного капіталу як облікової категорії та характеристики його складових; характеристиці теоретичного базису обліку власного капіталу (його сутності, мети, завдань та основних особливостей). Ситуація ускладнюється відсутністю досліджень сутності, складу та особливостей формування та обліку іноземних інвестицій як облікової категорії власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями. Окреслені положення актуалізують необхідність подальших досліджень у визначеній площині.

ПОСТАНОВА МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Виходячи з наведених положень, метою статті є конкретизація основних теоретичних положень та конструктивних принципів обліку власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями. Для досягнення визначеної мети необхідна реалізація наступних завдань: 1) виділення сутності та особливостей формування власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями; 2) виділення іноземних інвестицій як облікової категорії власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями; 3) конкретизація теоретичних положень та конструктивних принципів обліку власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Відповідно до аналізу наукової літератури [2], встановлено, що сутність капіталу асоціюється з поняттям власність, оскільки обліковці розглядають окреслену категорію у двох ракурсах — виділяючи частку капіталу, що

належить власникам і що їм не належить. Також відповідно до положень Вівчар О.Й. та Саварина В.М., капітал підприємства, з одного боку, виступає характеристикою загальної вартості його засобів (у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах), які були інвестовані у формування активів; з другого боку (якщо розглядати джерела фінансування), є характеристикою можливостей та сукупністю форм мобілізації фінансових ресурсів для отримання прибутку [2, с. 147]. У зв'язку з цим у сучасній обліковій практиці виділилось поняття позиковий та власний капітал. При цьому власний капітал підприємств виступає, як вартість засобів, які належать власникам підприємства, та як залишок в активах після вирахування всіх зобов'язань корпоративного підприємства [2]. Також значний вплив на формування власного капіталу має його структура, на яку, у першу чергу, впливає організаційно-правова форма підприємства, розмір, мета діяльності, наявність іноземних інвестицій у власному капіталі.

Відповідно до міжнародних стандартів обліку та звітності, власний капітал є частиною в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [2, с. 147]. Відповідний підхід підтверджується і характеристиками елементів власного капіталу, наведеними у стандартах П(С)БУ 2 "Баланс", П(С)БУ 5 "Звіт про власний капітал", відповідно до яких дані про власний капітал повинні відображатися у пасиві бухгалтерського балансу підприємства та узагальнювати наступні складові [8—9; 2]: статутний капітал, додатковий капітал, неоплачений та вилучений капітал.

Так, статутний капітал є зафіксованою в установчих документах загальною вартістю активів, що є внеском учасників до власного капіталу підприємства. У випадках отримання збитків та за відсутності інших джерел їх покриття — статутний капітал підлягає зменшенню (в обліку ці збитки обліковують як "непокриті").

Статутний капітал забезпечує формування відносин власності та управління підприємством на основі утворення корпоративних прав суб'єктів господарювання. При цьому корпоративні права — це права власності на частку у статутному капіталі підприємства, включаючи права на управління та отримання частки прибутку такого підприємства, як і частки активів при його ліквідації (емітентом таких прав може бути держава в особі уповноваженого органу або юридична особа) [10]. Види корпоративних прав власників в уставному капіталі підприємства представлені [10]: 1) акціями (статутний капітал акціонерного товариства поділений на певну кількість акцій рівної номінальної вартості, вираженої у сертифікатах); 2) частками або паями учасників у статутному капіталі (статутний капітал споживчого товариства поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами).

Додатковий капітал, або вартість активів, що додатково вкладена та не зафіксована в установчих документах — це джерело не забезпечує формування відносин власності та управління підприємством. До такої складової належать [10]: 1) додатково вкладений капітал — відображає наявність та рух в акціонерних товариствах різниці між ринковою та номінальною вартістю акцій, що є емісійним доходом (або наявність та рух у товариствах різниці між ринковою та номінальною вартістю паю); 2) інший додатковий капітал або фінансові ресурси, які формуються за рахунок: дооцінки, індексації основних

засобів, інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів; одержання від сторонніх юридичних і фізичних осіб, у безоплатному порядку необоротних активів; внесків засновників та учасників понад зареєстрований у статутних документах розмір статутного капіталу, без його збільшення та перереєстрації (крім акціонерних товариств); 3) резервний капітал або сума резервів, сформована за рахунок чистого нерозподіленого прибутку на умовах, що викладені в установчих документах (розмір такого капіталу не може складати менше 25% від статутного капіталу, а для акціонерних товариств менше 20%); 4) цільові фонди — фонди, які цілеспрямовано сформовані підприємством на чітко визначені цілі. Наприклад, амортизаційний фонд, фонд розвитку виробництва; 5) нерозподілений прибуток — залишок одержаного підприємством прибутку, не витраченого власниками за відповідними напрямками.

Додатково вкладений капітал і інший додатковий капітал може використовуватися [10]: на покриття балансових збитків, за умови, що на ці цілі використані всі інші джерела; на збільшення статутного капіталу; на покриття різниці між фактичною собівартістю вилученого капіталу, який анулюється та його номіналом. Однак ці види капіталу не можуть бути спрямовані на збільшення статутного капіталу, викуп власних корпоративних прав, розподіл з метою виплати дивідендів у грошовій формі — якщо у балансі наявні непокриті збитки [10].

Крім визначених складових, у структурі власного капіталу наявні корегуючі складові, які відображають рух власного капіталу у процесі його формування та управління цим капіталом. А саме [10; 3]: неоплачений капітал або сума заборгованості власників господарських товариств, будь-якого типу за внесками до статутного капіталу; вилучений капітал або сума яка наявна у разі зменшення господарськими товариствами статутного капіталу.

З поширенням кількості підприємств з іноземними інвестиціями у практиці обліку постало питання щодо виділення сутності іноземних інвестицій як облікової категорії власного капіталу, що є однією з умов організації їх ефективного обліку та адаптації сучасних підприємств з іноземними інвестиціями до потреб міжнародних ринків капіталу. Крім того, в умовах недосконалості вітчизняного законодавства належний облік іноземних інвестицій особливо їх частки у статутному капіталі має принципове значення для іноземних інвесторів. Така важливість пов'язана із ризиком втрати підприємством статусу об'єкта з іноземними інвестиціями (при зниженні частки іноземного інвестора у статутному капіталі підприємства до відмітки нижчої за 10%). Крім того, за умови збільшення статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями, внаслідок господарської діяльності, може відбутися втрата інвестором суттєвого впливу і первісно зафіксованого рівня контролю [3]. Оскільки при внесенні засновницьких інвестицій для підприємств з іноземними інвестиціями здійснюється розподіл рівнів контролю за використанням власного капіталу, що ґрунтується на підписанні контрактної угоди (окреслена угода надає можливість встановлення спільного контролю за власним капіталом підприємства або визначає кількох власників капіталу як контролюючих).

У науковій літературі окреслена категорія розглядається як вкладення, з джерелом походження з інших країн, з метою отримання прибутку [1, с. 3]. Однак

найбільш поширеним є тлумачення іноземних інвестицій як грошових коштів та інших цінностей, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності (а саме: рухоме та нерухоме майно та відповідні майнові права; кошти, цінні папери; права інтелектуальної власності; права на здійснення господарської діяльності), з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту [4]. При цьому виділення соціального ефекту, як мети інвестицій суперечить їх сутності, як економічної категорії (основною рушійною силою інвестування є можливість отримання прибутку) [1, с. 3]. Також внесені у власний капітал підприємства іноземні інвестиції (у т.ч. і засновницькі) підлягають обов'язковій державній реєстрації.

Отже, іноземні інвестиції — це та частина власного капіталу підприємства (грошові кошти та інші цінності), яка внесена юридичними та фізичними особами іноземних держав, іноземними державами чи групою країн, міжнародними організаціями, з метою отримання прибутку, відповідним чином оформлена та зареєстрована державним реєстратором. Такі інвестиції, за спрямованістю дій, можуть характеризуватися як: засновницькі; на розширення виробництва, внесені за рахунок використання прибутку; отриманого від засновницьких інвестицій.

Окреслені положення створюють передумови для ідентифікації основних теоретичних положень обліку власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями, а саме: виділення його сутності, мети, завдань та функцій.

Так, розглядаючи сутність обліку власного капіталу, вітчизняні та зарубіжні науковці [5; 8—9], зазвичай, характеризують його як один з напрямів обліку пасивів (капіталу та власності). Таким чином, облік власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями, можна охарактеризувати як один з напрямів обліку пасивів як облікового виразу права власності на активи відповідних юридичних або фізичних осіб (у т.ч. іноземних інвесторів), які передали це майно у користування конкретному об'єкту господарювання, у частині обліку капіталу власників підприємства (у розрізі всіх його складових та специфіки утворення) [9].

Слід зазначити, що облік власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями має виражену специфіку при формуванні статутного капіталу, оскільки для іноземних інвесторів існують певні особливості процесу інвестування у підприємства України.

Так, для внесків інвесторів у негрошовій формі особливість полягає у фактичному привнесенні такої операції до продажу (в інвестора) та придбання (в емітента) корпоративних прав [3, с. 94]. При цьому особливості інвестування є наступними [3, с. 94—95]: 1) при здійсненні засновницьких інвестицій у вигляді майна у контрактній угоді необхідно зазначити відмінні ознаки такого майна; 2) при здійсненні засновницьких інвестицій речами, визначеними як родовими, так і індивідуальними ознаками, доцільно зазначити перелік документів, що засвідчують право власності інвесторів на це майно; 3) перелік майна, що вноситься інвесторами як засновницька інвестиція, із зазначенням правовстановчих документів, повинен бути зафіксованим у протоколі установчих зборів, на яких приймається рішення про створення підприємства з іноземними інвестиціями; 4) перелік майна, що вноситься інвесторами, як засновницька інвестиція, повинен пройти процедуру оцінки (за

Мета обліку – адекватне відображення стану і зміни стану власного капіталу та надання зацікавленим користувачам повної достовірної інформації, щодо економічних наслідків інвестування

Функції обліку:

- 1) інформаційна — забезпечення інформацією про власний капітал та його зміни за період (особливо, у частині статутного капіталу), для потреб зовнішніх та внутрішніх користувачів, з орієнтацією на іноземних власників капіталу. Саме тому формування звітності повинно здійснюватися з урахуванням потреб зарубіжних інвесторів;
- 2) контрольна — здійснення методами бухгалтерського обліку контролю збереження статусу підприємства з іноземними інвестиціями, моніторинг ефективності використання власного капіталу та збереження первісно зафіксованого іноземним інвестором рівня контролю;
- 3) оціночна — вимір та оцінка власного капіталу, визначення вартості вкладів засновників (у т.ч. іноземних), номінальної вартості акціонерного капіталу або паю та ін. Оцінка можлива лише за умови ідентифікації об'єктів обліку власного капіталу);
- 4) розподілу корпоративних прав та рівнів контролю – забезпечення методами бухгалтерського обліку справедливого визначення часток корпоративних прав засновників підприємств з іноземними інвестиціями та рівнів контролю за капіталом;
- 4) аналітична - аналіз наявності, стану, руху складових власного капіталу (особливо, у частині статутного капіталу) та прибутку як безпосереднього показника ефективності його використання, із широким застосуванням економіко-статистичних методів і моделювання).

Основні завданнями обліку:

- 1) відображення формування статутного капіталу та інших складових власного капіталу підприємства;
- 2) відображення змін у структурних та кількісних характеристиках власного капіталу;
- 3) відображення процесів іммобілізації власного капіталу (перетворення оборотних засобів у необоротні та ін.);
- 4) забезпечення різних рівнів управління інформацією про наявність та рух власного капіталу.

Рис. 1. Теоретичний базис бухгалтерського обліку власного капіталу для підприємств з іноземними інвестиціями

Примітка

* розроблено на основі [5; 8—9]

погодженням сторін або у порядку незалежної експертної оцінки). При цьому цінності оцінюються за первинними документами, що підтверджують ціну їх придбання або створення (накладні, рахунки та ін.).

Оцінка за вартістю операцій щодо формування власного капіталу (оцінка внесків до статутного капіталу) здійснюється у грошовій одиниці України, за спільним рішенням учасників (тому можуть виникнути курсові різниці між заборгованістю іноземних інвесторів, за внесками до статутного капіталу на день підписання установчих документів і курсом валюти на день фактичного надходження внеску).

Для внесків інвесторів у грошовій формі — у якості внеску приймається тільки іноземна валюта, що визнається конвертованою національним банком України (у даному випадку важливо орієнтуватися на курс Національного банку України на дату укладання контрактної угоди). В іншому випадку внесок може бути зроблений або у національній валюті України або у не грошовій формі [3, с. 95—96].

При внесенні іноземних інвестицій у капітал вітчизняних підприємств державному реєстратору мають бути надані документи, що підтверджують внесення таких інвестицій, а саме [3, с. 94]: довідка банку про відкриття поточного рахунку та формування статутного фонду та про перерахування на цей рахунок внеску іноземного засновника (для інвестування у грошовій формі); акт прийому-передачі майна, підписаний іноземним інвес-

тором та особою, уповноваженою установчими зборами на здійснення дії зі створення юридичної особи.

Облік власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями повинен починатися після укладення контрактної угоди про спільну діяльність, проведення установчих зборів і реєстрації статуту. Якщо інвестор, на правах контролюючого учасника, вносить активи у підприємство, бухгалтерські проведення зі списання сум, отриманих на зменшення неоплаченого капіталу, будуть однаковими як для контролюючого, так і для інших учасників.

Виходячи з наведених положень, можна формувати теоретичний базис бухгалтерського обліку власного капіталу для підприємств з іноземними інвестиціями (рис. 1).

Отримані дані визначають пріоритетність ведення на підприємствах з іноземними інвестиціями:

— дореєстраційного обліку майбутнього власного капіталу, до моменту державної реєстрації. Так, первинним документам майбутнього спільного підприємства є контрактна угода (що визначає розподіл рівнів контролю за капіталом та безпосередній порядок

здійснення спільної діяльності). Крім того, відповідно до чинного законодавства України, до дня установчих зборів інвестори (у т.ч. і зарубіжні) повинні внести свою частину до майбутнього статутного капіталу на спеціальний рахунок, відкритий засновниками в банку для формування статутного фонду (ця частка залежить від організаційно-правової форми підприємства, що створюється). Оскільки внески можуть здійснюватися у грошовій та негрошовій формах, повинні бути враховані всі податкові наслідки та курсові різниці від таких операцій. Крім того, в установчому договорі про спільну діяльність необхідно передбачити порядок [6]: приймання і призначення особи, відповідальної за збереження внесків у вигляді майна; оформлення і збереження документації; видачі інвесторам письмових зобов'язань і тимчасових посвідчень; оплати витрат та податкових зобов'язань (що виникнуть при формуванні статутного капіталу), зв'язаних з реєстрацією підприємства та іноземних інвестицій, випуску акцій, підготовкою і проведенням установчих зборів та ін.

— обліку формування та наступних змін статутного капіталу після реєстрації. Тільки на підставі установчих документів може розпочатися відображення в обліку операцій, щодо створення та руху власного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями. При цьому важливим є аналітичний облік за видами такого капіталу, по кожному з інвесторів (із веденням відомостей: про номінальну та ринкову вартість внесків або акцій;

про суму заборгованостей по засновницьких внесках; про зміну розміру його частки в статутному капіталі; про форму, у якій внесені його внески та ін.) [6].

Успішність реалізації окресленої мети обліку власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями прямо залежить від додержання правил формування системи обліку (конструктивних принципів). А саме: урахування специфіки (підприємства з іноземними інвестиціями ведуть бухгалтерський облік власного капіталу згідно з чинним законодавством України, проте наявна і певна специфіка, без урахування якої не буде досягнута основна його мета): професіоналізм облікових працівників (наявна специфіка вимагає від суб'єктів обліку високого професіоналізму, який визначає стан обліку та внутрішньогосподарського контролю власного капіталу, обов'язкове ведення документації та достовірність фінансової звітності); функціональних обов'язків (адекватне відображення стану та зміни стану власного капіталу потребує додержання обліковими працівниками, обов'язків що закріплені у положеннях з організації обліку, у посадових інструкціях та інших внутрішніх регламентах); ефективність (для інвесторів важливо, щоб організація обліку власного капіталу забезпечувала економічну ефективність, що переважно пов'язується із поняттями "виграш" або "втрата", відповідно до обраної бази зіставлення — початкового стану об'єкту або певної альтернативи. При цьому ефективно вважається лише система, витрати на підтримання функціонування якої менші за отриманий виграш або якщо альтернативна система, що виконує такі самі функції (наприклад, ведення обліку на умовах аутсорсингу) обійдеться дорожче за існуючу на підприємстві).

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Результати дослідження основних теоретичних положень та конструктивних принципів обліку власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями надають змогу сформулювати наступні висновки:

1) обліковці розглядають категорію капіталу у двох ракурсах — виділяючи частку капіталу, що належить власникам і що їм не належить. У зв'язку з цим виділилось поняття "власний капітал", що виступає як залишок в активах, після вирахування всіх зобов'язань корпоративного підприємства. У практиці обліку підприємств з іноземними інвестиціями частки іноземних інвесторів (іноземні інвестиції) є обов'язковою обліковою категорією власного капіталу. Іноземні інвестиції — це частина власного капіталу підприємства, внесена юридичними та фізичними особами іноземних держав з метою отримання прибутку, відповідним чином оформлена та зареєстрована державним реєстратором;

2) наявність іноземних інвестицій у власному капіталі вітчизняних підприємств формує необхідність орієнтації обліку власного капіталу на інформаційні потреби зарубіжних інвесторів, що фактично формує його специфічну мету, у розрізі адекватного відображення стану і зміни стану власного капіталу та надання зацікавленим користувачам повної та достовірної інформації щодо економічних наслідків інвестування;

3) облік власного капіталу на підприємствах з іноземними інвестиціями, повинен починатися тільки після укладення контрактної угоди (про спільну діяльність) та

реєстрації статуту. Однак частина внесків засновників (у т.ч. і іноземних) повинні бути внесені до цих подій та відповідним чином зареєстровані державним реєстратором, що тягне за собою необхідність їх оцінки та обліку у межах дореєстраційного обліку;

4) облік власного капіталу має виражену специфіку: завжди існує ризик втрати підприємством статусу об'єкту з іноземними інвестиціями (при зниженні частки іноземного інвестора, у статутному капіталі підприємства, до відмітки нижчої за 10 %). Крім того, за умови збільшення статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями, внаслідок господарської діяльності, може відбутися втрата інвестором суттєвого впливу і первісно зафіксованого рівня контролю та ін. Окреслене визначає пріоритетність обліку формування та послідовних змін статутного капіталу, після реєстрації підприємства з іноземними інвестиціями.

Результати дослідження створюють перспективи для адаптації сучасних підприємств з іноземними інвестиціями до потреб міжнародних ринків капіталу, за допомогою створення таких систем обліку власного капіталу, що забезпечують належний облік іноземних інвестицій.

Література:

1. Бойко Р.В. Облік і аудит інвестицій (на прикладі підприємств молокопереробної промисловості Західного регіону України), 2005 року: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. екон. наук: 08.06.04 "Бухгалтерський облік, аналіз та аудит" / Р.В. Бойко. — Львів. комерц. акад. — Л., 2005. — 19 с.
2. Вівчав О.Ц. Власний капітал як фінансове джерело функціонування підприємства / О.Й. Вівчар., В.М. Саварін // Науковий вісник НДТУ України — 2009. — № 19.5. — С. 146—150 (Серія "Економіка, планування та управління в галузі").
3. Дмитренко А.В. Бухгалтерський та податковий облік внесків до статутного капіталу спільного підприємства / А.В. Дмитренко // Вісник ЖДТУ. — 2010. — № 3 (53). — С. 92—96.
4. Жадько К.С. Бухгалтерський облік у схемах і таблицях. [навч. посібн.] / К.С. Жадько, В.В. Семенюта, Л.Ш. Олійник — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 112 с.
5. Ловінська Л.Г. Бухгалтерський облік: [навч. посібн.] / Л.Г. Ловінська, Л.В. Жилкіна, О.М. Голенко. — [К.: КНЕУ, 2002. — Т. 3. — 370 с.
6. Облік власного капіталу в акціонерних товариствах: школа бухгалтера: (Архів журналу Дебіт-Кредит) [Електронний ресурс]. — 2003. — Режим доступу до журн.: <http://www.dtk.com.ua/school/ukr/2003/40/40sc6.html>
7. Облік, контроль та аналіз у міжнародному бізнесі: управлінський аспект: [монографія; за заг. ред. проф. Л.О. Сухаревої]. — Донецьк: ДонДУЕТ, 2005. — 213 с.
8. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: [навч. посібник.] / В.В. Сопко. — [3-є вид.]. — К.: КНЕУ, 2000. — 578 с.
9. Сопко В.В. Концепція бухгалтерського обліку пасивів (капіталу, власності) в управлінні підприємницькою діяльністю: дис. ... доктора економіч. наук: 08.00.09 / В.В. Сопко. — К., 2009. — 276 с.
10. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання [навч. посібник.] / О.О. Терещенко. — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.

Стаття надійшла до редакції 22.06.2011 р.